

децентрація - стримують агресію, оскільки є ключем до розуміння інших і усвідомлення їх самостійної цінності.

Для визначення рівня суб'єктивного відчуття людиною своєї самотності використовується методика «Діагностики рівня суб'єктивного відчуття самотності» (Д. Рассела, М. Фергюсона) [3]. Стан самотності може бути пов'язаний з тривожністю, соціальною ізоляцією, депресією, нудьгою. Необхідно розрізнити самотність як стан вимушеної ізоляції і як прагнення до самостійності, потреби в ньому.

Для діагностики життєвої задоволеності, загального психологічного стану людини, ступінь психологічного комфорту і соціально-психологічної адаптованості використовується методика «Індекс життєвої задоволеності» (адаптація Н. В. Паніної) [4]. Використовується для диференційованої оцінки особливостей стилю життя, потреб, мотивів, установок, ціннісних орієнтацій людини з метою визначення, які з них позитивно позначаються на його загальному психологічному стані, а які – негативно.

Під категорією "життєва задоволеність" розуміється саме загальне уявлення людини про психологічний комфорт, яке включає в себе: інтерес до життя як протилежність апатії; рішучість, цілеспрямованість, послідовність у досягненні життєвих цілей; узгодженість між поставленими і реально досягнутими цілями; позитивна оцінка власних якостей і вчинків; загальний фон настрою.

Отже, зазначені методики дозволяють дослідити прояв життєздатності особистості, є валідними та надійними.

Література.

1. Махнач А.В. Жизнеспособность человека и семьи: социально-психологическая парадигма. / А.В. Махнач. – М.: Изд-во «Институт психологии РАН», 2016. – 464 с.
2. Нестерова А.А. Разработка и валидизация методики «Жизнеспособность личности» / А.А. Нестерова. // Психологический журнал. 2017 - Т. 38. - № 4 - 93-108.
3. Практическая психодиагностика. Методики и тесты / [ред. Д.Я. Райгородский]. – Самара: Бахрах-М, 2002. – С. 141-145.
4. Сборник психологических тестов. Часть I: Пособие / Сост. Е.Е. Миронова – Мн.: Женский институт ЭНВИЛА, 2005. – 155 с.

УДК 376:091.3:556:616.896

*Варга Вікторія Степанівна,
Мукачівський державний університет
м. Мукачево, Україна*

МЕТОДИ РОБОТИ АКВА-ТЕРАПІЇ З АУТИЧНИМИ ДІТЬМИ

Обстеження рухової сфери дітей дало змогу засвідчити, що фізичний розвиток аутичної дитини відповідає віковим нормам, проте ритуальність поведінки, нав'язливість рухів призводить до застосування постійно одних і тих

самих груп м'язів та, відповідно, до обмеження загального фізичного розвитку. Функціональні можливості загальної та дрібної моторики не відповідають віковим нормам розвитку, спостерігається неадекватне, вибіркоче застосування рачкування, стрибання, недостатність навичок самообслуговування. Унаслідок стереотипного ходіння на пальцях порушується мобільність гомілко-востопного суглоба, що може призвести до виникнення його тугорухливості, формується деформація стопи. Відхилення, які спостерігаються в психічному розвитку, характеризуються емоційними, поведінковими розладами та формують у дітей порушення фізичних якостей – рівноваги, координації, зорово-моторних розладів тощо. Перед проведенням занять із гідротерапії лікарем-неврологом, дефектологом, реабілітологом, психологом проводиться оцінювання рівня розвитку загальної та дрібної моторики, комунікативних функцій, гіперчутливості дітей до зовнішніх сенсорних подразників, можливість виконувати вказівки дорослого. Зважаючи на специфіку захворювання, організація заняття з дитиною побудована за допомогою чіткого розпорядку дня: гідротерапію проводити щодня, в один і той самий час для кожної дитини з урахуванням підвищеної сенсорної гіперчутливості [1].

Форма заняття – індивідуальна, згодом – малогрупова; тривалість – від 15 до 40 хв. Дозування: час, кількість вправ поступово збільшується, підтримка у воді від заняття до заняття послаблюється з метою звичайного супроводу дитини та самостійного перебування у воді. Завданнями корекційної роботи засобами гідротерапії передбачається:

- установлення контакту з дитиною, подолання в неї емоційного й сенсорного дискомфорту;
- гальмування поведінкових розладів, проявів агресії, формування цілеспрямованої діяльності, словесна регуляція поведінки;
- корекція рухових розладів;
- виховання навичок самообслуговування;
- розвиток зорово-моторної координації.

Підхід до реабілітаційних занять дітей ґрунтується на принципі стимуляції та розвитку переважаючих інтересів дитини, установлення контакту з дитиною в рамках активності самої дитини, формування потреби в спілкуванні, розвиток взаємодії із зовнішнім світом. Уся корекційна робота проводиться поетапно. На початковому етапі розв'язуються завдання адаптації: заняття з гідротерапії розпочиналися з ознайомлення дітей із приміщенням басейну, із візуальним сприйняттям, із шумом, тактильним відчуттям води; по можливості – самостійне роздягання (надалі – одягання), що сприяє покращенню навичок самообслуговування.

Наступний – другий етап передбачає вхід у воду. Він здійснюється поступово, за допомогою реабілітолога (одного з батьків), який перебуває у воді, щоб власним прикладом показати безпечність та приємність процедури. Способи входу у воду різні: із положення сидячи з бортика, по драбинці тощо. Важливим є забезпечення контролю за поведінкою й безпекою дитини у воді.

Під час занять із плавання дотримуватися принципів, що є обов'язковими при роботі з дитиною:

- поступовість у зростанні навантажень, у збільшенні тривалості заняття, кількості вправ, у зниженні температури води;
 - послідовність у застосуванні різних вправ;
 - дотримання вимог до температури, чистоти води, ванни;
 - негайне припинення заняття в разі виникнення негативних емоцій у дитини;
 - проведення постійного контролю стану здоров'я дитини та ефективності реабілітаційного впливу гідротерапії в лікаря-невропатолога;
- ведення щоденника занять із гідротерапії, куди записується температура води, тривалість проведення заняття, вправи, які проводяться, а також кількість їх повторень, емоційний стан (поведінку, настрій, бажання займатися) дитини до, під час заняття та після.

Протягом заняття вносяться відповідні корективи (залежності від індивідуальних особливостей і самопочуття дитини), продовжується тривалість зниження температури води у ванні (басейні).

Під час проведення занять не приділяється увага розвитку такої навички, як пірнання, оскільки потрапляння води на обличчя дитини може викликати в неї негативну реакцію. Основні вправи у воді – сидіння на бортику із вільно спущеними ногами; лежання на животі, обіпершись руками на бортик та активно працюючи ногами; лежання на животі із прямими руками за допомогою реабілітолога та самостійно; лежання на спині за допомогою реабілітолога й самостійно; стояння самостійно та за допомогою; ходьба самостійно й за допомогою; ігри з плаваючими іграшками за пропозицією реабілітолога; довільна гра за пропозицією дитини; вихід із води.

Під час занять звертається увага на занурення дитини, по можливості, повністю, за винятком обличчя, щоб вона відчувала дію води всією поверхнею тіла. У положенні на спині підтримувати голову так, щоб потилиця, шия, спина перебували майже в одній площині. Програма фізичної реабілітації, зокрема гідрокінезотерапії, передбачає орієнтацію на виховання особистості, здатної до активного спілкування з оточуючими, уміння висловлювати свої бажання, формувати власні цілі та способи їх досягнення; підхід до вибору засобів реабілітації для розвитку необхідних рухових функцій, фізичних якостей, навичок самообслуговування в природний для дитини спосіб; дитина виступає як суб'єкт, партнер у реабілітаційному процесі; підхід до корекції з урахуванням пріоритету особистості дитини, її інтересів, що дає простір для розкриття можливостей, реалізації потреб дитини; вихід на індивідуальну життєву траєкторію розвитку, створення системи супроводу дитини та її родини.

Для визначення рівня ефективності гідротерапії проводимо опитування, тестування батьків дітей, діагностування дитини дефектологом, психологом протягом усього курсу реабілітаційних занять, аналізуємо дані якісних змін поведінки, які заносяться в карту обстеження. Контроль ефективності реабілітаційного втручання проводиться поточний, заключний, визначаються об'єктивні та суб'єктивні причини недостатньої результативності.

Література:

1. Островська К. О. Аутизм: проблеми психологічної допомоги [навчальний посібник] / К.О. Островська. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – 110 с.

УДК 159.923.2:004

*Корнієнко Інокентій Олексійович,
Галас Іванна Іванівна
Мукачівський державний університет
м. Мукачево, Україна*

ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ

Ми живемо в світі, де поряд зі звичною повсякденною реальністю існує безліч «паралельних» віртуальних світів, які часто можуть виявитися більш цікавими і привабливими в силу можливостей перевтілення, швидкого доступу до практично всієї інформації, миттєвого переміщення з однієї точки простору в іншу, спілкування з широким колом нових знайомих, і навіть створення власної віртуальної реальності. Йдеться про Інтернет-простір. У цих умовах відбувається соціалізація – «вростання в соціум» – і пошук свого місця в ньому.

У сучасному світі інформаційні технології є невід'ємною складовою людського життя, своєрідною призмою, через яку переломлюється все коло інтересів і діяльності людей [2].

Особистість – це система соціальних ролей, набутих людиною в ході соціалізації, спілкування з різними групами людей. Оскільки цей процес у сучасних поколінь багато в чому відбувається в інформаційному просторі, із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), його прийнято називати інфо-соціалізацією [3].

Більшість авторів сходиться на тому, що вплив Інтернету на людську особистість і її діяльність не можна оцінити однозначно. До найбільш ранніх робіт в даній сфері, де висловлювалася позиція про двоїстий, диференційований вплив Мережі на особистість, мотиваційну сферу, відносяться дослідження А. Е. Войскунського, О. Н. Арестова, Л. Н. Бабаніна. У зарубіжній психології дана проблема представлена в працях В. Фріндте, Т. Келера, М. Д. Бека з співавторами, А. Джонсона, Ш. Теркл, а також С. Д. Госслінга з колегами [2].

Більша частина психологічних підходів, звичайно, орієнтована на вивчення негативних наслідків залученості людини в Інтернет-простір. Досить часто постає питання про формування інтернет-адикції, зміни реального спілкування на віртуальне. Однак крім того, що Інтернет завжди залишається функціональним інструментом і в професійній сфері, і в плані вирішення конкретних проблем, він здатен, бути позитивною складовою розвитку або змін особистості. Так, віртуальний простір може сприяти формуванню віртуального колективного суб'єкта, компенсуючи реальну структуру взаємодії особистості з людьми [1].

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>